

oni imeli v šoli prvo in zadnjo besedo, in jim bo učiteljstvo vdano in pokorno. Ker se pa učiteljstvo nikakor ne vda, si mislijo: Stradaj, učiteljska paral Namen posvečuje sredstvo, to je glavna zapoved klerikalne brezvestnosti.

Običajno je, da imamo vsako leto okrajne učiteljske skupščine, kjer razpravljamo o važnih zadevah za napredek šolstva. Okrajni šolski nadzorniki imajo tu glavno besedo. Povedo neposredno vse nedostatke, ki so jih dobili pri svojih posetih na raznih šolah, obenem tudi, kako bi se moralo delovati, da bi prišlo učiteljstvo do boljših uspehov. Ti pridejo vsako leto po eno uro ali dve k vsaki šoli ter po tem govorijo, da vedo natančno za učiteljevo delovanje. No, nadzorstvo mora baje biti povsod, in to je tudi pri nas. O tem bi se dalo govoriti veliko, ker pa to ne sodi k stvari, omeniti hočemo le, da ocenjajo učiteljevo delovanje po izdelkih in odgovorih učencev in po učiteljevem nastopu. O trudapolnem delu pri odgoji in o mnogih drugih rečeh ne more nadzornik ničesar vedeti, ker bi moral vedno čepeti v isti šoli. Sploh rečeno, pri učiteljskih skupščinah se sliši mnogo instruktivnega zlasti za mladi naraščaj, ko posežejo v debato tudi drugi izkušeni, starejši učitelji. Tukaj se vidi in sliši, s kako vneto deluje učiteljstvo na svojih šolah, kako se bori in trudi za šolski napredek, kakšne vrle izkušnje ima pri nastopih, iz raznih predmetov, pri odgoji i. t. d. Z veseljem smo doslej prihajali k takšnim skupščinam in tudi z veseljem in ljubeznijo smo poizkušali vsak na svoji šoli uresničiti to, kar smo slišali. Kdo pa naj ima sedaj to veselje, ko je vsak prepričan, da bo moral za svoje važno delo — neprestano stradati! Pojdemo k učiteljski okrajni skupščini, ko pride čas. Poslušali bomo, a o kakšni debati ne bo več govora, vsak naj bo tih kot grob, ko končajo referenti svoje delo — pasivna rezistenca naj bo znak naše splošne nezadovoljnosti. Lepi nauki za napredek bodo padali na gluha ušesa. Zlata doba šolskega napredka naj ugasne z našo rezistenco. Naj se ne vrne, dokler ne pride čas, ki nam da, kar nam gre! Ako je bilo dovoljeno klerikalnim poslancem delati toliko let obstrukcijo v deželnem zboru, na kar so sedaj celo ponosni, to bodi dovoljeno tudi nam, ker se nam godi vnebovprijoča krivica. Klerikalna obstrukcija je rodila sad splošne nevolje — ta je naša splošna učiteljska pasivnost pri pouku in odgoji. Klerikalizem bo to sicer sprejel z nasmehom in pomilovanjem, ker mu je šola in ljudski blagor deveta briga, naš narod bo pa imel od tega neprecenljivo škodo.

(Dalje.)

Boj proti slovenskemu učiteljstvu na Štajerskem.

»Slovenske pravice«, ki so dne 31. pret. mes. začele izhajati v Celju, pripovedujejo, da se je v Gradcu vršil nemški shod, kjer so imeli glavno besedo izdajalci slovenskega naroda, nemškutarji s Spodnjega Štajerja in s Kranjskega. Posvetovali so se, kako bi tem uspešnejše izpodrivali slovensko ljudstvo s slovenske zemlje, in zadonel je iz Gradca ošabni glas: »Ven s slovenskim učiteljstvom s Spodnjega Štajerja, ven z njim na Kranjsko!«

In s tem klicem je bilo dano našim poslušnim in pokornim nemškutarjem na Spodnjem Štajerskem bojno znamenje, in vrnil se je slovenskemu narodu boj, tako krut in

tako nasilen, da takšnega boja že dolgo nismo imeli, začel se je boj proti slovenskemu učiteljstvu. Takoj v bližini Maribora so vrgli iz neke šole kmalo po tistem shodu slovensko učiteljico! Pri Sv. Lovrencu nad Mariborom so vrgli slovenskega učitelja iz tamošnje šole. Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah so nastavili krajnim šolskim nadzornikom dr. Wenigerholca, zdravnika, nemškutarja; strmoglavili so dr. Bezjaka kot okrajnega šolskega nadzornika za mariborski okraj. Vse tako dosledno, vse tako premissljeno, in vse tako silno na škodo slovenskemu šolstvu!

Imenovani list se obrača na krajne in okrajne šolske svete, poudarjajoč, da je narodna vzgoja prvi pogoj za obstoj naroda.

Potem piše doslovno: »Vi veste, kake sadove rodi pouk, če pride na slovensko šolo slovenščine nezmožen in slovenskemu jeziku neprijazen, celo sovražen učitelj. Vi veste, da edino na podlagi materinščine morejo doseči naši otroci ono izobrazbo, ki jo potrebujejo dandanes v težkem boju za obstanek. Zato je Vaša naloga, da nam ohranite svetinjo — slovenske šole — neomadeževano, čisto, da nam je ne pustite oskruniti od nemškutarije! Vaša naloga je, da s sokolskim očesom čuvate nad tem, da pridejo na slovenske šole vedno vrli slovenski učitelji, ki ljubijo slovenski jezik, ki ljubijo slovensko ljudstvo, ki spoštujejo slovenskega kmetal Slovenski krajni in okrajni šolski sveti! Kakor delajo nemškutarski krajni in okrajni šolski sveti z našimi slovenskimi učitelji, in to pod zaščito naše nam vedno krivične in sovražne vlade, tako delajte tudi vi! Kadar gre za nastavljenje kake nove učiteljske osebe za kakšno šolo, glejte vedno poleg dobre usposobljenosti dotičnika tudi na to, ali je prosilec vrl Slovenec ali ni! To je Vaša sveta dolžnost, dolžnost Vaša do slovenskih otrok, do slovenske časti, Vaša dolžnost do slovenskega naroda. Kakor oni proti nam, tako mi proti njim! Šilo za ognjilo! Zob za zob!

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj ima v nedeljo, dne 11. februarja 1906 ob 10. uri dopoldne na Vidmu svoj občni zbor, ki se vrši po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi in društvene zadeve. 3. Poročilo predsednika o društvenem delovanju lanskega leta. 4. Poročilo blagajničarke o gmotnem stanju društva in odobrenje računa za l. 1905. 5. Volitev društvenega odbora za prihodnjo triletno dobo. 6. Novi šolski in učni red. 7. Želje in nasveti.

K mnogobrojni udeležbi vabi vljudno odbor.

Goriško.

Poročilo o delovanju deželnega učiteljskega društva za Goriško in Gradiščansko. — Društvu so pretile v pretečenem letu razne nevarnosti. Meseca aprila 1905 je bil nastal spor med prejšnjim predsednikom in dvema laškima odbornikoma. Posledica je bila, da sta odbornika stopila iz odbora in je predsednik odstopil vodstvo društva podpredsedniku. Mestni svet goriški je poskrbel, da je dobilo mestno učiteljstvo tolike doklade k plači, kakor je določeval novi načrt o regulaciji učiteljskih plač; zato mestno učiteljstvo ni hotelo sodelovati v društvu in je postalo apatično glede društvenih teženj. Ostali so sicer pri društvu, a delovanja se niso udeleževali. Samo prejšnji predsednik je ostal društvu vdan in delaven kakor je bil prej ter kot odbornik s svojo

izkušnjo in spretnostjo vedno pomagal novemu predsedniku ter je s tem učiteljstvu v marsičem koristil.

Žugala je druga nevarnost, da se odcepijo tudi furlanski tovariši od društva. Ako bi se to zgodilo, bi učiteljstvo ne imelo nobenega zastopništva za vso deželo. Storilo se je potrebno, da so gradiščanski učitelji ostali v dež. učiteljskem društvu in pričeli krepko in odločno nastopati proti onim, ki so jih zanemarjali ter puščali v slabšem položaju nego je bilo slovensko učiteljstvo. Laški dež poslanci so izprevideli, da bi se po tej poti dalje prišlo do hude volitvene katastrofe; krenili so na drugo pot. Obljubili so jim dohodke v smislu novega zakonskega načrta, če njih tovariš Falconer kot dež. poslanec ne bo glasoval za deželni šolski zalog ter jih s tem ne prisili k nevšečnim korakom in celo k temu, da položijo mandate, se razpostavijo negotovosti novih volitev, pri katerih bi najbrže izginil učitelj iz vrste dež. poslancev, a z njim tudi marsikdo drugi. Laško učiteljstvo je izprevidelo, da bi se v takem slučaju odnesla rešitev o plačah. Mislili so, da je bolje imeti enega vrabca v rokah nego deset na strehi. Stopili so kompaktno za to, da Falconerju ni treba glasovati za deželni šolski zalog, ako se okrajni šolski svet gradiščanski zaveže, da plača prostovoljno svoje učiteljstvo v zmislu novega zakonskega načrta. Okr. šol. svet je imel za to zadevo posebno sejo in se je zavezal, da izpolni stavljeni pogoj. Slovensko učiteljstvo je prišlo vdrugeč na cedilo. Furlanskim učiteljem je bilo sicer žal, da morajo tako postopati; a rekli so, da bi bilo vsako drugo postopanje zanje slabše in bi slovenskemu učiteljstvu nič ne koristilo.

Odbor je sklenil poslati deputacijo h gospodu cesarskemu namestniku z nalogo, naj pojasni položaj učiteljstva in razmere v deželi ter naj prosi pomoči. Deputacija je bila 26. oktobra 1905 v četrturtni avdijenci in izvršila svojo nalogo. Knez Hohenlohe je sprejel deputacijo kot najblažji pokrovitelj učiteljstva in šole. Rekel je med drugim: Vaše plače pri sedanjih draginskih razmerah ne morejo zadoščati, če še tako varčno živite s svojimi družinami. Povejte učiteljstvu, da mu hočem pomagati in ne odneham, dokler mu ne pomorem. Danes popoldne se odpeljem v Gorico in bom govoril o tem z gospodom dež. glavarjem.

Pretekli so po avdijenci trije tedni. Deželni poslanci so enoglasno priznavali, da je učiteljstvo vredno in potrebno izboljšanja plač, a glede pokritja so bila različna mnenja. Mesto Gorica se je na vse kriplje branilo, odpovedati se raznim ugodnostim in podpirati slovensko kulturo laškemu življu na škodo. V Gorici so državne in razne druge šole in ustanove, zaradi katerih izdaja mesto malo za šolstvo. Laški meščanji so se bali, da jim Slovenci z dobro urejenimi šolami s časom vedno bolj poslovenijo Gorico in se jim je zdelo nezaslišano, da bi morali sami plačevati poslovenjenje mesta. Furlani so rekli: »Vi, slovenski gorjani in kraševci, nimate nikakršne obrti. V goriški okolici je malo boljše. Mi imamo razvito obrt, skoro vsa potrebna šolska poslopja in naše šole so večrazrednice, ki se bodo malo širile. Vi morate zidati mnogo šolskih poslopij in širiti mnogo šol. Mi ne bomo za vas plačevali; plačujte se sami!« Laški dež. poslanci so imeli proti takemu pokritju vse laško ljudstvo za seboj. Slovensko učiteljstvo je izprevidelo, da se po tej poti ne more priti do pokritja. Predsednik dež. učit. društva je povabil dva najspretnejša slovenska tovariša, da sta šla z njim h gospodu dvornemu svetniku grofu Attems in k v mestu stanujočim deželnim poslancem. Pojasnili so položaj in prosili: »Gospodal! Do pokritja se pride samo po ene poti. Dežela naj postavi in pobira doklade na užitnini in pivu za šolstvo, a vsak okraj naj dobi v okrajni šolski zalog, kar se v njem nabere. Tako ne bo noben okraj podpiral drugega in Lahji bodo s tem zadovoljni. Računi kažejo, da bodo ti prispevki zadostovali in utegne še kaj ostati za zidanje in vzdrževanje šol.«

Dvorni svetnik gospod grof Attems je dobil od dež. računarije izkaz v povedani namen, sestavil poročilo in se odpeljal v Trst, da je pri c. kr. namestništvu pojasnil vsestransko o preudarku za pokritje. Z isto vneto se je zanimal za pokritje in sankcijo gospod cesarski namestnik pri c. kr. naučnem ministrstvu in pri c. kr. finančnem ministrstvu. Učiteljstvo se ima zahvaliti posebno njegovemu trudu in

osebneju ustnemu priporočilu pri obeh ministrstvih, da je bil zakon potrjen 14. januarja t. l. Po tem zakonu so letne plače za učitelje 1600, 1400, 1200 K; za učiteljice 1400, 1200, 1000 K. — $\frac{3}{10}$ def. učiteljstva pride v I., $\frac{4}{10}$ v II in $\frac{3}{10}$ v III. plačno vrsto. Stanarine: 300, 240 K; opravilne doklade: 300, 200, 150, 100 K. Pri uvrščenju v plačne vrste se štejejo sistemizovana mesta, ne osebe. Izboljšal se je zakon o upokojevanju in preskrbovanju vdov in sirot.*)

Tako je deželno učiteljsko društvo priborilo v 5 letih dvakratno zboljšanje plač. Dosedaj se je društvo borilo večinoma za dostojno učiteljsko eksistenco in pridobilo s tem, da je podpiralo prizive do upravnega sodišča, dve važni ugodnosti glede petletnin. Odslej bo mogoče iti na marsikatero idealno delo. Po dobri organizaciji in marljivem delu se da dognati marsikaj dobrega in koristnega. Vsak učitelj naj dela skrbno in vestno na to, da vrši dobro svoje dolžnosti v šoli in tam postavi moža. To je pogoj. Kdor ni dober učitelj, ta tudi zunaj šole ne more koristno delovati. Zunaj šole si lahko vzamemo za zgled duhovščino. Delujmo za svoj stan tako, kakor delajo oni za svoj; ne posnemajmo pa njihovih napak in bodimo pri svojem postopanju in delovanju korektni. Ne se postaviti na čelo katerega strankarskega delovanja, kjer vlada strast in sovraštvo in bi mnogo več izgubili nego pridobili; potegujmo se pa za svoje pravice kot omikani ljudje, potem bo moral tudi nasprotnik spoštovati naš značaj, naše koristno delo, naše uspehe. Tako si ohranimo dosedanje in pridobimo nove prijatelje. Ne žalimo nikjer verskega čuta, pa tudi ne bodimo duhovniški hlapci.

Društvo odpošlje vlogo na c. k. deželni šolski svet, s katero izrazi, da je pripravljeno sodelovati pri podrobnih določbah novega šolskega in učnega reda. Otpošlje se prošnja, naj se prestavi koprsko učiteljske kam drugam, ker od tam ne moremo dobiti društveno izobraženega učiteljskega naraščaja, kjer mladina nima vstopa v kroge mestne inteligence. Sestavi se nov disciplinarni zakonski načrt po vzorcu štajerskega disciplinarnega zakona. Ko opravimo to, ne bo manjkalo novega dela. Že sama dobra organizacija nas varuje zlovoljnih napadovalcev. Nasprotnik se ne loti onega, o katerem ve, da je vedno napravljen odbiti naskok. Sovražniki napadajo trdnjavo na strani, kjer je šibko zidovje in malo braniteljev. Deželno učiteljsko društvo nam je doneslo mnogo dobrega. Za učiteljstvo na deželi je to posebne važnosti in ugodnosti, da je deželno učiteljsko društvo ustanovil in v odločilnih momentih vodil učitelj na deželi. Ako bi bili društvo ustanovili mestni učitelji, bi ostalo učiteljstvo na deželi zapostavljeno; tako pa smemo trditi, da so se častno zastopali in rešili interesi učiteljstva po trgih in vaseh. Kdor je dober ekonom in se ogiblje gostilnic in krčem ter se zna ogibati škode, si more postaviti dostojno eksistenco.

Sedanji društveni odbor je sestavljen tako-le:

Predsednik: Franc Bajt, nadučitelj v Ajdovščini; podpredsednik: Andrej Pizzul, nadučitelj v Korminu (Cormons); slovenski tajnik: Alojzij Urbančič, nadučitelj v Mirnu pri Gorici; laški tajnik: Inocent Farlao, učitelj v Tržiču (Monfalcone); blagajničar: Ignacij Križman, nadučitelj v Dornbergu; odborniki: Anton Jacobi, učitelj v Gorici; Pavel Nigris, nadučitelj v Moraru (pri Korminu); Anton Kosovel, nadučitelj v Pliskovici (pri Komnu); Karel Bosig, nadučitelj v Mossi (pri Korminu); Anton Kutin, c. kr. učitelj v Tolminu; zastopnici učiteljic: Gospa Leopoldina Kersnik-Rott, učiteljica v Pevmi; gđc. Marija Bielewicz, učiteljica v Korminu (Cormons). Za sprejem v društvo se je oglasiti pri predsedniku ali katerem odborniku. Letnina znaša 2 K. Društveno leto pričenza z majem; sedaj se tedaj šteje društveno leto 1905/6. Letnina se lahko plačuje po čekih v poštno hranilnico brez katerega troška. Člani društva morejo biti samo aktivni učitelji in učiteljice na javnih ljudskih šolah naše dežele. Častnih članov pravila ne poznajo.

Eden odbornik je predlagal, naj se napravi več tabel z imenikom onih učiteljev in učiteljic, ki niso člani dež. učit. društva s križem spredaj v znamenje da so za skupno stanovsko delo mrtvi. Take table se razpošljejo učiteljskim

*) Glej zakon v naši 5. let. številki.

društvom, da bomo poznali svoje ljudi, na katere nismo prav nič ponosni.

Sedeš društva je sedaj v Ajdovščini. Letnina se pošilja g. Ignaciju Križman, nadučitelju v Dornbergu, ki opravlja blagajniške posle.

Književnost in umetnost.

Slovenski Obrtnik. Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug je sklenila izdajati svoje glasilo, ki je tudi 1. januarja t. l. izšlo pod imenom »Slovenski Obrtnik«. Iz programa listovega posnemamo, da bo zastopal »Slov. Obrtnik« koristi in težnje obrtnega stanu ter da je v prvi vrsti ustanovljen, da organizira slovenske obrtnike v celoto za skupno nastopanje v stanovskih vprašanjih.

Novi Slovenski Štajerc se imenuje list, ki je začel izhajati v Hribarjevi tiskarni v Ljubljani. Izdajatelj in urednik listu, ki bo izhajal po 2 krat v mesecu, je Cvetko Golar.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. »Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani« so darovali: g. Vinko Pollak, inženir v Trzinu, 200 K pokroviteljine; g. I. Šešek iz Stolca, polovica od krsnog slavja kod Vase Bogojeviča, 6 K; prijateljsko omizje v gostilni g. Majarona v Brezovici pri Borovnici ob godovanju tovariša Frana Paplerja, 10 K; tovariš Jakob Cepuder nabral pri občinski seji v Hrušici pri Ljubljani, 18 K; č. g. Vilko Paulus, župni upravitelj na Šenturški gori, 2 K; g. Ivan Bizjak, pekovski mojster in posestnik v Ljubljani, 2 K; tovariš Leopold Baebler nabral v veseli družbi v Idriji 3 K 10 h; tovarišica Alojzija Izlakar nabrala pri omizju v Preddvoru 2 K; tovariš L. Vozel nabral v veseli družbi pri Hrastarju v Trebnjem 6 K 43 h; g. Janez Vurnik, posestnik i. dr. v Radovljici, 5 K. Živeli učiteljski dobrotniki in nasledniki Živeli nabiralci in nabiralke Bog platil

Letnina à 2 K za učiteljski konvikt za l. 1906 so plačali: tov. Jakob Cepuder, nadučitelj v Hrušici pri Ljubljani; tov. Fran Lavtižar, nadučitelj v Šmartnem pod Šmarno goro; tov. Anton Kadunc, učitelj v Tribučah; tov. Antonija Kerže, učiteljica v Babnem polju; tov. Janko Muren, učitelj v Draščičah; šolsko vodstvo pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko; tov. Karel Završnik, nadučitelj v Dupljah; tov. J. Wohinz, učitelj v Kresnicah; tov. Ivan Kutnar, nadučitelj v Žuženberku; tov. Fran Potokar, nadučitelj pri Sv. Lorencu ob Temenici; tov. F. Vilhar, učiteljica v Šembijah pri Knežaku; tov. Ivan Petrovčič, nadučitelj v Kranski gori; tov. Fran Krmelj, učitelj na Šenturški gori; tov. Joško Bergant, učitelj v Turjaku; tov. Matej Jug, nadučitelj na Blokah; tov. Stanislav Legat, učitelj pri Sv. Gregorju; tov. Andrej Cvar, učitelj na Ortneku; tov. Klotilda Kunasz, učiteljica na Suhorji pri Košani; tov. Martin Humek, nadučitelj in tov. F. Zemljan, učiteljica v Bohinjski Bistrici; tov. Julij Slapšak, nadučitelj in tov. Angela Trost, učiteljica v Vodichah. — Ivan Kele, nadučitelj pri Novi Šufti; tov. Fran Zopf, nadučitelj in tov. Marija Zopf učiteljica v Pristavi. — Tov. Josip Rakovšček, nadučitelj; tov. Peter Kogoj, učitelj in tov. Zora Gerželj, učiteljica v Cerknem; tov. Anton Muzič, nadučitelj v Plaveh (4 K); šolsko vodstvo v Grahovem ob Baču (5 K 78 h). Le vsi za enega in eden za vse! Bog platil Živeli nasledniki!

Za učiteljski konvikt. Zadnje dni meseca januarja so prejela vsa šolska vodstva na Kranjskem, Sp. Štajerskem in Primorskem poštne položnice (čeke) »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta.« P. t. tovariše nadučitelje in tovarišice nadučiteljice prosimo, da blagovolijo pri svojih tovariših in tovarišicah pobrati letnino à 2 K za učiteljski konvikt ter jo skupno oddati na bli-

žnji pošti. Če morebiti pomotoma katero šolsko vodstvo ni prejelo položnice, naj blagovoli to javiti društvenemu blagajniku, tov. Jakobu Dimniku v Ljubljani.

Zasledovana kolekta poštних znamk. Tovariš V. Škof, učitelj v Kobljeglavi, nam sporoča, da je poslal kolekto št. 115, vredno 11 K 10 h, in prazno kolekto št. 116 tovarišu Vodopivcu v Brestovico.

izobraževalni kurzi za učitelje kupčijskih predmetov na obrtnih nadaljevalnih šolah na Kranjskem. Naučno ministrstvo je odredilo, da se ima za učitelje takozvanih kupčijskih predmetov na obrtnih nadaljevalnih šolah s slovenskim učnim jezikom vršiti poseben kurz na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani. Kurz bo trajal od 2. do vštete 14. julija letos ter obsegal nastopne predmete: Računstvo, osobito kalkulacijo, poslovne sestavke, obrtno knjigovodstvo, kupčijsko in meniško znanstvo, obrtni zakon in splošne obrtne predpise. Poučevalo se bo vsega skupaj 64 ur, in sicer vsak dan štiri ure dopoldne, a dvakrat na teden je popoldne prost pouka. — Obiskovalcem kurza bo na prosto voljo dano, po končanem kurzu delati izpit iz navedenih predmetov, ali pa tudi ne. Kdor napravi izpit, dobi izpričevalo s klavzulo, da je usposobljen za pouk v kupčijskih predmetih na obrtnih nadaljevalnih šolah; kdor se izpitu ne podvrže, prejme samo obiskovalno izpričevalo. — Število frekventantov ne sme pressegati 30; vsak obiskovalec, ki stane izven Ljubljane, dobi za kurz podporo 30 K. — Vodstva obrtno nadaljevalnih šol so že dobila posebna obvestila o bodočem kurzu in nalogu, da naznanijo ravnateljstvu c. kr. umetno-obrtno strokovno šole one učitelje, ki se žele udeležiti kurza. Umeje se, da bodo dotičniki dobili primeren dopust. — Ker je želeli, da se kupčijski pouk na naših obrtnih nadaljevalnih šolah uredi po enotnih in modernih nazorih, je pač v interesu slovenskega obrtnega šolstva, da bo udeležba častna in da bo vsaka nadaljevalna šola udeležna vsaj z enim učiteljem.

Z Goriškega nam poročajo: Ko je deželno učiteljsko društvo zvedelo, da je sankcioniran zakon o ureditvi učiteljskih pravnih razmer, je poslalo zahvalno brzojavko na Nj. Veličanstvo cesarja, na naučnega ministra in na cesarskega namestnika v Trstu. Zadnja brzojavka je glasila: Svetlost, knez Hohenlohe, namestnik, Trst. — Podpisani predsednik smatra za svojo prijetno dolžnost, zahvaliti se najspoštljivejše v imenu vsega učiteljstva Vaši Svetlosti za dobrohotnost, ki ste jo izkazali v težkem položaju nahajajočemu se učiteljstvu te dežele in za neutrudno prizadevanje za rešitev vprašanja o njega plačah in za potrditev zakonskega načrta ter izraziti Vaši Svetlosti odkritosrčno vdanost. Za deželno učiteljsko društvo Franc Bajt, nadučitelj v Ajdovščini. Na ta telegram je došel istega dne (23/I) odgovor: Nadučitelj Bajt, Ajdovščina. — Najboljšo zahvalo za vaše prijazne besede. Meni najlepše plačilo za moja prizadevanja zavest, da sem nekoliko pripomogel k izboljšanju učiteljskega položaja in veselim se z vami iz vsega srca. — Hohenlohe, namestnik.

Iz navedenega učiteljstvo lahko izprevidi, da je cesarski namestnik res blag gospod, ki nam ostane v hvaležnem spominu.

Njegovo v vsakem oziru prav knežje postopanje naj nas izpodbujaja, da vsak izmed nas hrepeni z vestnim in korektnim delovanjem postaviti moza v šoli in zunaj šole. Društvo se je dne 1. t. m. po v ta namen izvoljeni deputaciji poklonilo in zahvalilo za dobrohotnost in pomoč c. k. dvornemu svetovalcu grofu Attems, deželnemu glavarju, njegovemu namestniku in referentu o zakonskem načrtu, goriškemu županu dr. Maraniju. Dva zastopnika goriškega slovenskega učiteljstva sta se poklonila in zahvalila odvetniku dr. Henriku Tumi za odločno zastopanje učiteljskih interesov v dež. zboru. — Obe deputaciji sta dobili od prvih dostojanstvenikov naše dežele za učiteljstvo častno izpričevalo: »Zahvaliti se imate tudi samim sebi, ker ste potrebno ukrenili, da ste dosegli namen. Le oni, ki si sam pomaga, sme pričakovati, da mu bodo drugi pomagali.« — Organizujmo se in delajmo marljivo. Pazimo in čuvajmo nad seboj, da bo naše postopanje korektno. In hoc signo vinces!